

Forslag 6: Plejetilbud

Budget 2026-29 (mio. kr.)

Overskrift	Beskrivelse	2026	2027	2028	2029
Eablering af specialplejetilbud.	Det foreslås, at der etableres et plejetilbud for borgere tilknyttet socialområdet, som med alderen har fået et øget pleje- og omsorgsbehov og samtidig mindre behov for en specialpædagogisk indsats. Der forventes effekter som følge af forslaget i form af merindtægt på udligningen sv. til ca. 390 t. kr. pr. borger og sparet overhead til eksternt tilbud sv. til ca. 100 t. kr. pr. borger. Den beregnede effekt er baseret på 10 ekstra borgere i botilbud inden for kommunegrænsen som følge af forslaget.	0	-4,7	-4,7	-4,7
Forventet effekt ("+"=udgift/ "- "=gevinst)		0	-4,7	-4,7	-4,7

Beskrivelse af forslagets indhold

Der er udarbejdet en analyse af potentialet for etablering af et specialplejetilbud i Randers Kommune, herunder en undersøgelse af om der er en målgruppe for forslaget baseret på analyse af Randers Kommunes egne data og konsultation med ledere af botilbud på socialområdet. Derefter beskrives de økonomiske og faglige effekter samt konsekvenser af forslaget baseret på input på det arbejde og de dialoger der allerede har været i forvaltningen, om at lave et tættere samarbejde om 'fællesborgere'. 'Fællesborgere' er borgere, som modtager hjælp både fra forvaltningen for social- og arbejdsmarked og fra forvaltningen for sundhed, kultur og omsorg.

Overordnet set drives det økonomiske potentiale i forslaget af en udvidelse af boligkapaciteten for borgere tilknyttet socialområdet. Forslaget skaber mere fleksibilitet i forhold til at tilbyde flere borgere et tilbud, hvor den faglige profil matcher borgerens behov, men indebærer samtidig den konsekvens, at borgere skal flytte fra botilbud, hvor de har boet i en længere årrække. Flytningen forudsætter desuden, at borgere

frivilligt takker ja til tilbuddet, da Randers Kommune som udgangspunkt ikke kan træffe afgørelse om, at en borger skal fraflytte deres nuværende bolig. Alle disse perspektiver uddybes i dette notat.

Er der en målgruppe for forslaget?

En rundspørge blandt lederne på socialområdets botilbud viser, at der på tværs af botilbuddene er omkring 35 borgere, hvor 80-90 procent af støtten består af omsorg, pleje, praktisk bistand eller sygeplejefaglig indsats, og den pædagogiske indsats er meget lille. Denne observation understøttes af BDO, der i 2025 har analyseret socialområdet. I Randers Kommune opdeler visitationen ikke støtten i hhv. §85 og §83, og der er derfor ikke præcise data for, hvor meget støtte der på nuværende tidspunkt er udmålt til hhv. en primært pædagogisk indsats og primært til pleje og praktisk hjælp. Den udbredte praksis er, at borgere visiteres til §85 og modtager den nødvendige hjælp i regi af denne.

Data viser samtidigt, at der er borgere tilknyttet socialområdet, som også modtager indsatser fra omsorgsområdet. Dette kan fx skyldes, at borgeren har nogle somatiske problematikker, som ikke kan varetages af botilbuddets faste personale eller bostøtten. Data viser, at omkring 580 borgere tilknyttet Randers Kommune er 'fællesborgere', dvs. modtager støtte fra både SA og SKO. I 2024 var udgiften til fællesborgere for SA 295 mio. kr. og for SKO 42 mio. kr. I alt 337 mio. Af udgiften hos SKO på 42 mio. kr., kan ca. 9,3 mio. kr. henledes til borgere i døgntilbud med §85 støtte.

Det er derfor forvaltningens vurdering, at der er borgere i Randers Kommune, som er i målgruppen for et 'specialplejetilbud', da en eller begge af følgende kriterier gælder:

- 80-90% af borgerens støttebehov vurderes iflg. socialområdet at være omsorg, pleje, praktisk bistand eller sygeplejefaglig indsats som på nuværende tidspunkt dækkes af botilbuddet fast tilknyttede personale
- Borgeren har somatiske problemstillinger, der ikke kan dækkes af socialområdet alene og derfor også modtager ydelser fra SKO

Der er dog ikke en entydig sammenhæng mellem borgerens alder og omfanget af støtte modtaget fra omsorgsområdet. Det er ej heller entydigt, at ældre borgere, som primært modtager støtte og pleje i deres botilbud i regi af socialområdet, samtidig har store udgifter til indsatser på omsorgsområdet.

Udvælgelsen af de specifikke kandidater vil kræve en omhyggelig udvælgelsesproces, for at opnå de faglige og økonomiske effekter, der nærmere uddybes i de følgende afsnit.

Er der fysiske rammer, som understøtter forslaget?

Der er nedsat en arbejdsgruppe mellem de to fagområder, der er i gang med at undersøge, hvordan der kan skabes et tættere samarbejde mellem de borgergrupper, der har behov for løsninger fra begge fagområder. Træffes der beslutning om, at forvaltningen skal arbejde videre med etableringen af et 'specialplejetilbud', vil der i regi af arbejdsgruppen ske en afdækning af mulige nuværende matrikler egnet til formålet. En forudsætning for at kunne gennemføre forslaget er, at den eksisterende boligkapacitet i kommunen udnyttes. Ønskes dette ikke, vil en realisering af forslaget forudsætte anlægsinvestering og anlægsarbejde, hvilket påvirker både økonomien og tidsperspektivet i forslaget.

Forventede faglige og økonomiske effekter samt evt. finansieringsforslag

Den økonomiske effekt for årene 2026-2029, der fremgår af ovenstående tabel, består af en udligningseffekt og en mindreudgift på overhead til eksterne botilbud, som begge fremkommer ved at kunne tilbyde flere borgere et tilbud internt i kommunen. Beregningen er baseret på 10 pladser og forudsætter, at socialområdet og omsorgsområdet finder en fælles løsning, der kan gøre det muligt at etablere et 'specialplejetilbud' i løbet af 2026. Ved etablering af et nyt specialplejetilbud skabes der herudover nye arbejdspladser i Randers Kommune. Den økonomiske effekt heraf er ikke beregnet, men kan betragtes som en ekstra økonomisk gevinst ved forslaget.

Forvaltningen vurderer, at der først vil være en økonomisk effekt i 2027, da det vil tage både tid og ressourcer at etablere tilbuddet herunder afklare samarbejdsflader mellem social og omsorg, udvælgelse og flytning af borgere, rekruttering af personale mv.

I det følgende uddybes først de to økonomiske effekter, som er medtaget i beregningen. Dernæst beskrives en række faglige effekter, som forventeligt også vil have en udgiftsdæmpende effekt på økonomien, men som er svære at kvantificere med tilfredsstillende sikkerhed. Disse effekter kan tænkes ind som potentielle ekstra gevinster.

Effekt fra udligning

Etablering og efterfølgende visitering til specialpladser vil frigive et tilsvarende antal pladser på de eksisterende socialpædagogiske botilbud. Socialområdet vil derfor kunne tilbyde nye borgere, et tilbud internt i kommunen, men det vil også indebære, at vi vil afsøge om der er borgere i eksterne botilbud, der kunne ønske sig at flytte retur ift. til deres frie valg. Der er tidligere i regi af SØP foretaget konkrete beregninger på udligningseffekten ved 1 ekstra borger i tilbud i Randers Kommune. For 2024 var dette beløb 390.000 kr. per borger og det samme beløb er brugt i beregningen i nærværende forslag. Beløbet vil variere afhængigt af de individuelle karakteristika af den pågældende borger, men som en gennemsnitsbetragtning vurderes beløbet at være retvisende.

Effekt fra sparet overhead

Når Randers Kommune placerer en borger i et eksternt botilbud betales der typisk ca. 10% af årsudgiften i overhead til den eksterne leverandør. Forvaltningen forventer at etableringen og driften af et specialplejehjem kan løses inden for det nuværende budget til centraladministration, hvorfor sparet overhead medtages som en økonomisk effekt. I beregningen er der antaget en overhead svarende til 10% af pladsprisen på det eksterne tilbud. Der er regnet med en gennemsnitlig årsudgift på 750.000 kr. per plads. Der er bevidst valgt et konservativt niveau for gennemsnitsårsudgiften for ikke at overestimere forslaget besparelspotentiale. Der er her taget udgangspunkt i de priser, som Randers Kommune ifølge BDO-rapporten fra efteråret 2024 betaler for pladser i eksterne tilbud. Ifølge rapporten betaler Randers Kommune i gennemsnit pr. helårsperson 1,3 mio. for længerevarende tilbud og 0,8 for botilbudslignende tilbud.

Match af behov og tilbuddets faglige profil (ikke beregnet)

Etableringen af et 'specialplejehjem' giver alt andet lige en større fleksibilitet i forhold til at placere borgere i tilbud, hvor deres aktuelle behov i højere grad matches af tilbuddets faglige profil og med andre borgere med sammenlignelige behov i øvrigt.

Det kan være lettere at sammensætte en personalegruppe som imødekommer behovene, når beboernes behov er mere sammenlignelige. Fx vil en sygeplejerskes kompetencer sættes mere i spil på et bosted, hvor op til 10 borgere har komplicerede somatiske problemstillinger end på et bosted, hvor det kun er tilfældet for 1-2 borgere. På samme måde vil en pædagogs faglige ekspertise sættes mere i spil på et bosted, hvor borgere har behov for særlig pædagogisk støtte og udvikling, end på et bosted, hvor en stor del af borgerne primært har behov for omsorg og pleje. Et 'specialplejehjem' kan have bedre mulighed for at sammensætte et fast team med primært sygepleje- og sundhedsfaglige kompetencer, og behovet for lejlighedsvis at trække på specialiseret sygeplejehjælp fra omsorgsområdet kan formentlig reduceres. Fra borgerens perspektiv reducerer det antallet af forskelligt personale, som borgeren skal forholde sig til, og kan potentielt styrke både relationer, tryghed og kontinuitet i plejen.

Socialområdet i Randers Kommune arbejder allerede med at opbygge sundhedsfaglige kompetencer i de sociale botilbud. En række af tilbuddene er registreret som behandlingssteder ved Styrelsen for Patientsikkerhed og samarbejder med speciallæger, hospitaler og andre relevante behandlere. Sosu-assisterer udgør en del af personalegruppen i alle sociale botilbud med behandlingsansvar og flere af tilbuddene har også sygeplejersker ansat. I øjeblikket arbejdes der i øvrigt på at indgå aftaler med praktiserende læger om at være fast tilknyttet til et eller flere botilbud.

Konsekvenser af forslaget

Forslaget indebærer, at borgere vil skulle flytte fra deres nuværende bolig til en ny bolig på specialplejehjemmet. Der er både etiske og juridiske overvejelser forbundet hertil.

Det juridiske perspektiv indebærer, at borgeren i langt de fleste tilfælde vil skulle flytte frivilligt. Dette uddybes i det følgende:

Borgere som er i den primære målgruppe for et 'specialplejehjem', er i dag visiteret efter enten ABL §105 (botilbudslignende boform), SEL §107 (midlertidige botilbud) eller SEL §108 (længerevarende botilbud)

Boligrammen ABL § 105 bliver juridisk sidestillet med egen bolig. Det har den konsekvens, at borgeren ikke kan opsiges, medmindre forhold i lejeloven giver mulighed herfor. Videre vil det sige, at hvis borgeren efter serviceloven ikke længere vurderes i målgruppen, så kan borgeren udvisiteres og støtten stoppes, men borgeren kan ikke tvinges ud af boligen.

Boligrammen SEL §107 og § 108 er juridisk botilbud. Et midlertidigt botilbud efter servicelovens § 107 kan ophøre, når formålet med opholdet er opfyldt, eller hvis der sker væsentlige ændringer i borgerens funktionsniveau. Opholdet kan også ophøre, hvis borgeren har opnået sine indsatsmål.

En kommune kan som udgangspunkt ikke træffe afgørelse om, at en borger skal fraflytte et § 108-botilbud uden informeret samtykke fra borgeren, medmindre borgeren ikke længere er omfattet af målgruppen for et § 108-botilbud, eller der er tale om en situation, der er omfattet af servicelovens § 129 (Flytning uden samtykke). Hvis borgerens forhold er ændret siden indflytningen i forhold til, hvilke indsatser den pågældende har behov for efter servicelovens enkelte bestemmelser, men den pågældende stadig er i

målgruppen for et § 108-botilbud, har kommunalbestyrelsen ansvaret for, at indsatsen i botilbuddet tilpasses borgerens behov.

Erfaringer fra Aabenraa Kommune, som allerede har etableret et 'specialplejehjem', viser, at det har været vanskeligt og ressourcekrævende at flytte nogle borgere. Aabenraa Kommune ser det dog fortsat som den rigtige løsning med plejehjemspladser til denne gruppe borgere, hvor 'den rette hjælp til borgeren' er udgangspunktet. De påpeger, at det er en praksis- og kulturændring og at motivationsarbejde og kommunikationen er centralt for at lykkes.

Den videre proces

Hvis byrådet vedtager, at der skal arbejdes videre med etablering af et specialplejehjem i Randers Kommune, vil socialområdet og omsorgsområdet ultimo 2025/primus 2026 fremlægge et fælles oplæg til konkret udmøntning af initiativet med forslag til organisatorisk forankring af tilbuddet, fysisk placering, en mere præcis målgruppevurdering, forventningsafstemningsnotat og en økonomisk vurdering.

Inddragelse af ledere og medarbejdere

Hvis forslaget vedtages, skal ledere og medarbejdere inddrages i det videre arbejde. Det indebærer nærmere afklaring af målgruppen, udpegning og sammensætning af borgergruppe for tilbuddet, dialog med borger/værger i forhold til flyttesamtykke, inddragelse af myndighedsafdelinger i forhold til revisitering, vurdering af økonomien i det nye tilbud og ikke mindst inddragelse af medarbejdere og ledere fra både omsorgsområdet og socialområdet, der kan bidrage til planlægningen af det nye botilbud.